Unfinished Modernity and Fields of Power in Nimeh Rah-e Behesht
A Sociological Reading of Saeed Nafisi's Novel

Hesam Khaloie*
Corresponding Author, PhD, Department of Persian Language and Literature, Shahid Bahonar University, Kerman, Iran; *h.kh@ens.uk.ac.ir*

MohammadSadegh Basiri
Full Professor Department of Persian Language and Literature, Shahid Bahonar University, Kerman, Iran; *basiri@uk.ac.ir*

Najme Hosseini Sarvari
Associate Professor Department of Persian Language and Literature, Shahid Bahonar University, Kerman, Iran; *n.hosseini@uk.ac.ir*

Abstract
Saeed Nafisi's Nimeh Rah-e Behesht (Halfway to Paradise) depicts the urban elite's efforts to turn wealth and family connections into public standing and institutional advantage. This study examined how that conversion took place and why it failed in some situations. It combined directed qualitative analysis with a close reading of selected scenes from the 1344 Solar Hijri edition. Pierre Bourdieu's account of field, habitus, and capital guided the analysis. The findings showed how charity and hospitality made private wealth visible, how family connections altered a university council's judgment, and how family instruction shaped assessments of gender and reputation. Access to information gave Abbas little protection during interrogation, while past political service failed to secure a position for Dr. Diplomacy in the exchange examined. Satire exposed the distance between claims to merit and the sources of privilege, even as the narrator's ridicule sometimes relied on social hierarchies. Unfinished modernity described the limits of institutional autonomy within the novel's fictional world.

Keywords: Nimeh Rah-e Behesht, Pierre Bourdieu, reproduction of power, field, capital, Saeed Nafisi

Introduction
Nafisi is widely known for his literary and historical scholarship. His novel Halfway to Paradise offers another way to examine his engagement with Iranian society. It begins in the home of Nahid Dowlatdust, where wealthy women gather to organize a charity. Subsequent scenes follow members of the same social circles into dealings with political intermediaries, banks, and the university. The juxtaposition gives the novel its central problem: how does a resource that belongs to a person or family acquire force in a public decision? The study addressed that problem by tracing the conversion of capital, the transmission of

* Corresponding Author: h.kh@ens.uk.ac.ir

How to Cite: xxxxxxx

In press

dispositions within families, and the changing significance of professional criteria.

The term unfinished modernity referred to the gap between the formal organization of an institution and the criteria that actually shaped its decisions. The university council, for example, initially defended an academic standard. Its members changed their reasoning once they learned who was related to the student. This sequence made it possible to observe a limit to the institution's autonomy. The study applied that interpretation to the fictional world and treated the satirical selection of scenes as a feature of narration. The Persian edition used in the analysis was published in 1965 (Nafisi, 1965). It also examined the narrator's own criteria for judging characters.

Literature Review

Mirabedini (2001) emphasized the novel's exposure of recognizable public figures. Arianpour (2003) placed its satire in the context of the ruling elite and its dealings. Bayat (2021) discussed Nafisi's novel in an issue of Goftogu devoted to literature and history. Ameli Rezaei (2012) examined the changing portrayal of the family in Persian novels, while Rostami et al. (2018) considered the generation gap across several realist novels, including Nafisi's. The present study drew on those lines of inquiry to ask how privileges moved between settings within a single novel and how the narration made those movements visible.

Two studies in Literary Text Research situated the article within sociological criticism of fiction. Gholamhosseinzadeh et al. (2012) linked the structure and content of Atiq Rahimi's novel to the social conditions represented in it. Nikfar and Alizad (2021) used Henri Lefebvre's theory of space to study Tehran and modernity in three Iranian novels. These studies provided methodological and thematic points of comparison. The present article examined the effectiveness of resources across particular interactions, including episodes in which the intended conversion remained incomplete or its outcome was uncertain.

Method

The study used directed qualitative analysis and close reading of the 1344 Solar Hijri edition, published by Amir Kabir. The corpus was a single novel. Scenes and exchanges were chosen purposively when they related directly to the research questions, revealed the participants' positions, and supplied enough evidence to interpret the interaction. Narratorial descriptions were included when they contributed to the social evaluation of a character. The analysis identified the resources available to a character and examined how they were used. It then assessed the outcome from the sequence of events and the surrounding textual evidence.

The analysis distinguished what the narrator represented as happening from what a character asserted or expected. For instance, Mehri's claim to have received instructions from a senior authority was assessed through the other women's responses. Likewise, Abbas's expectations about confessions were read alongside the later interrogation. Bourdieu's concepts guided the comparison (Bourdieu, 1986, 1990, 1991). A field was understood through relations among positions and the stakes of competition. Habitus accounted for acquired dispositions. Capital referred to resources whose value depended on the social setting, and symbolic power concerned the authority to impose a publicly

credible account of a situation. Cases of resistance and failed conversion helped delimit these interpretations.

Findings

The charity meeting showed how wealth and publicity could support a claim to authority. In Nahid's house, a mirror was positioned so that visitors could appreciate the extent of the property. The narrator turned that display into a judgment about taste. Later, the women's interest in newspaper coverage gave charitable activity a public value. Mehri's claim to have official backing changed the stakes of the election even though some participants doubted her words. Their calculation about the consequences of opposing her helps explain the force of the claim.

Political brokerage illustrated the uncertainty of conversion. Dr. Tayyebi's use of a medical title drew attention to the difference between training and the standing conferred by a title. Dr. Diplomacy asked him for a government position in the name of university reform. Tayyebi's response showed that prior service could lose its value among political contacts. At the Dowlatdust gathering, Manuchehr treated the cost of hospitality as an investment in access to permits. The proposal to increase bank credit in anticipation of election expenses revealed a similar calculation. Both conversations disclosed what the participants hoped to obtain.

Abbas's position showed why circulation of information and the power to have it recognized were separate matters. He learned about elite households through his acquaintances and obtained newspaper news through schoolchildren. During interrogation, the official record gave institutional authority to the investigator's account of the exchange. The narrator left uncertainty about what was written down. A police officer then explicitly connected access to a hearing with social standing. Abbas objected to his treatment, which made the coexistence of physical coercion and the denial of credibility visible.

Family instruction shaped how younger characters assessed the uses of social relationships. Nahid taught Vida to weigh intimacy against the advantage it might bring. Haydeh extended knowledge learned from her mother through her own experience. Sirus recalled learning as a child how payments to household employees could open doors. The narrative's description of Sirus's assault on Vida was treated as evidence in its own right. In the medical consultation that followed, the doctor made the family's wealth and prestige grounds for increasing his price. Vida's case showed how financial resources could widen access to a service while leaving her vulnerable to professional discretion and pressure over her reputation.

The university council offered the clearest instance of a private relationship changing an institutional criterion. The council initially emphasized academic performance. After the student's family connection was disclosed, its chair spoke of the request as a right. The sudden shift made the reasoning of the council part of the satire. Press coverage had several uses in the novel. Characters invoked the cultural value of printing to justify a transaction intended to finance elections, while newspaper reading gave Abbas access to information. After the final plane crash, a radio announcement attributed distinction to passengers whose names were still unknown. A newspaper subsequently earned income from notices of

mourning. The ending returned to the connection between public recognition and private resources that the opening charity scene had established.

The episodes also clarified the importance of sequence. In the charity meeting, a claim to outside backing followed the allocation of positions. At the university, the disclosure of family ties followed an explicit defense of academic standards. That order let readers compare the institutional rule with what happened once the participants had a reason to make an exception.

Conclusion

The novel represented the reproduction of power as a process that depended on who could confer recognition. Wealth became visible through display and hospitality. Kinship gained administrative force when the university council accepted it as a reason for changing its decision. By following these interactions across settings, the article showed how the procedures of an institution could authorize privileges that arose outside it. Dr. Diplomacy's exchange with Tayyebi and Abbas's interrogation clarified why similar expectations of conversion produced different outcomes.

The reading also showed how family practices transmitted practical ways of judging relationships and preserving reputation. The cases of Nahid and Vida revealed that access to resources and the ability to set the terms of an encounter varied even within the same family. Satire made such variations visible by placing claims to public service beside the conduct of those who made them. The council scene similarly juxtaposed the language of merit with a decision based on kinship. The narrator's treatment of physical appearance showed that the language of exposure could also draw on existing forms of social distinction.

Unfinished modernity thus described the limited autonomy of the institutions represented in the novel. The final catastrophe ended the lives of several characters, while radio and newspaper accounts continued to reproduce their prestige. This continuation helped explain why the novel's critique exceeded the exposure of individual misconduct. The conclusions were confined to the selected scenes and the narrative relations that linked them. Studying their historical prevalence would require independent evidence, and locating Nafisi in the literary field would require a separate study of publication and reception.

Inkfern

مدرنیتهٔ ناتمام و میدان‌های قدرت در نیمه‌راه بهشت
خوانشی جامعه‌شناختی از رمان سعید نفیسی

حسام خالویی*
دکتری، دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی، بخش زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران؛ *h.kh@ens.uk.ac.ir*

محمدصادق بصیری
استاد، دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی، بخش زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران؛ *basiri@uk.ac.ir*

نجمه حسینی سروری
دانشیار، دانشکدهٔ ادبیات و علوم انسانی، بخش زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه شهید باهنر، کرمان، ایران؛ *n.hosseini@uk.ac.ir*

In Press

چکیده

رمان نیمه‌راه بهشت، نوشتهٔ سعید نفیسی، مناسبات نخبگان شهری را در پیوند با زندگی روزمره و نهادهای عمومی بازنمایی کرد. این پژوهش بررسی کرد که امتیازهای خصوصی چگونه در جهان داستان به اعتبار اجتماعی و اقتدار نهادی تبدیل شدند و چه عواملی این تبدیل را محدود کردند. پژوهش با روش تحلیل کیفی جهت‌یافته و خوانش نزدیک متن انجام شد. پیکرهٔ پژوهش یک رمان بود و صحنه‌ها، گفت‌وگوها و توصیف‌های مرتبط به‌صورت هدفمند از چاپ امیرکبیر انتخاب شدند. شواهد با مفاهیم میدان، عادت‌واره و سرمایه در جامعه‌شناسی پی‌یر بوردیو تحلیل شدند. یافته‌ها نشان دادند که ثروت از طریق نمایش و تشریفات به اعتبار عمومی راه یافت و نسبت خانوادگی در شورای دانشگاه معیار آموزشی را جابه‌جا کرد. خانواده قواعد حفظ آبرو و بهره‌گیری از پیوندها را منتقل کرد، درحالی‌که اطلاعات عباس و سابقهٔ دکتر دیپلماسی امتیاز مورد انتظار را تضمین نکردند. طنز فاصله میان ادعای شایستگی و مبنای امتیاز را آشکار کرد و هم‌زمان زبان طبقاتی و جنسیتی راوی را در معرض نقد قرار داد. مدرنیتهٔ ناتمام در این خوانش به محدودیت استقلال نهادها در جهان داستان اشاره داشت. پیوند میان صحنه‌های رمان نشان داد که بازتولید قدرت به مرجع شناسایی و اعتباربخشی به منابع وابسته بود.

کلیدواژه‌ها: نیمه‌راه بهشت، پی‌یر بوردیو، بازتولید قدرت، میدان، سرمایه، سعید نفیسی

* نویسنده مسئول: h.kh@ens.uk.ac.ir

مقدمه

سعید نفیسی در تاریخ فرهنگ ایران بیشتر با پژوهش‌های ادبی و تاریخی شناخته می‌شود، اما داستان‌نویسی او نیز بخشی از مواجههٔ انتقادی‌اش با جامعهٔ معاصر است. نیمه‌راه بهشت امکان بررسی این وجه از کارنامهٔ او را فراهم می‌آورد. رمان با ترسیم مناسبات نخبگان شهری، ارتباط میان منزلت اجتماعی و دسترسی به قدرت را به موضوع روایت تبدیل می‌کند. خانهٔ اعیانی در آن با تصمیم‌های سیاسی پیوند می‌یابد و روابط خانوادگی در سرنوشت نهادهای عمومی دخالت می‌کند. بنابراین، اهمیت اثر تنها در شناخت مصداق احتمالی شخصیت‌ها نیست؛ چگونگی برقراری این روابط نیز موضوعی مستقل برای پژوهش ادبی است.

نگارش نیمه‌راه بهشت، بنا بر یادداشت پایان نسخهٔ مورد استفاده، از ۱۳ دی ۱۳۲۹ تا ۱۳ دی ۱۳۳۱ طول کشید (نفیسی، ۱۳۴۴: ۲۹۵). به‌گزارش آرین‌پور (۱۳۸۲: ۲۶۹ تا ۲۷۰)، رمان در سال ۱۳۳۲ منتشر شد. آرین‌پور آن را «انتقادنامهٔ طنزآمیز نیش‌داری» دربارهٔ مناسبات طبقهٔ حاکمه دانست (همان: ۲۷۰). میرعابدینی (۱۳۸۰: ۱۸۶) نیز بر وجه افشاگرانهٔ اثر و قابلیت بازشناسی شخصیت‌های سیاسی و فرهنگی از روی نام‌های تغییریافته تأکید کرد. این ویژگی، زمینهٔ خوانش اثر به‌عنوان رمانی کلیددار را فراهم می‌کند.

در آغاز رمان، مهری برون‌پرور به فعالیت خیریه اشاره می‌کند، درحالی‌که جان رهگذران فرودست را کم‌ارزش می‌شمارد. در ادامه، تجمل خانهٔ ناهید دولتدوست و رقابت بر سر ریاست انجمن، ادعای خیرخواهی را در کنار نحوهٔ منزلت‌بخشی به اشخاص قرار می‌دهند (نفیسی، ۱۳۴۴: ۴ و ۱۶). مسئلهٔ مقاله از این مجاورت روایی شکل می‌گیرد. کنشگران چگونه منابع خود را به اعتبار و امتیاز تبدیل می‌کنند؟ این تبدیل تحت چه شرایطی محدود می‌شود؟

«مدرنیتهٔ ناتمام» در این مقاله تعبیری عملیاتی برای وضعیتی در جهان داستان است که سازمان‌هایی با صورت رسمی فعالیت می‌کنند و معیارهای بیرونی استقلال تصمیم‌هایشان را محدود می‌سازد. تغییر ملاک آموزشی پس از آشکارشدن نسبت خانوادگی در شورای دانشگاه، نمونه‌ای از این وضعیت است. دلالت تاریخی شواهد به اقتضائات هجو محدود است. زبان راوی نیز خود موضوع بررسی است، زیرا تحقیر بدن یا خاستگاه شخصیت‌ها می‌تواند هم‌زمان با افشاگری، سلسله‌مراتب دیگری را بازتولید کند.

چارچوب بوردیو امکان مقایسهٔ کنشگرانی را فراهم می‌کند که منابع و مخاطبان متفاوتی دارند. مهری می‌تواند در انجمن بر سر ریاست چانه بزند و عباس در بازپرسی قدرت مشابهی برای معتبرکردن روایتش ندارد. در هر دو موقعیت، دانسته‌ها و ادعاهای اشخاص اهمیت

دارند. اثر آن‌ها به موقعیت گوینده و مرجعی بستگی دارد که سخن را معتبر می‌شمارد. این تفاوت، پیوند میان امتیازهای خصوصی و اقتدار عمومی را به مسئله‌ای در ساختار روایت تبدیل می‌کند.

پرسش‌های پژوهش

۱. منابع قدرت شخصیت‌ها چگونه در روابط اجتماعی رمان به اعتبار و امتیاز نهادی تبدیل می‌شوند و چه شرایطی این تبدیل را محدود می‌کند؟
۲. عادت‌واره‌های خانوادگی و طبقاتی چگونه در کنش شخصیت‌ها استمرار می‌یابند و چه نسبتی با نابرابری جنسیتی دارند؟
۳. رمان چگونه تضعیف استقلال نسبی نهادها و مشروعیت‌بخشی به امتیازهای خصوصی را نشان می‌دهد و طنز در آشکارسازی این فرایند چه نقشی دارد؟

پیشینهٔ پژوهش

در میان نوشته‌هایی که مستقیماً به نیمه‌راه بهشت پرداخته‌اند، بیات (۱۴۰۰) رمان را در شمارهٔ «تاریخ و نقل ادبی آن» فصلنامهٔ گفت‌وگو بررسی کرده است. عاملی رضایی (۱۳۹۱) مناسبات خانواده را در سیر تحول رمان اجتماعی فارسی مطالعه کرده است. رستمی، ثواقب و بهرامی (۱۳۹۷) نیز نیمه‌راه بهشت را در کنار سه رمان واقع‌گرای دیگر عصر پهلوی دوم از منظر شکاف نسلی و گفتمان انتقادی خوانده‌اند.

در فصلنامهٔ متن‌پژوهی ادبی، غلامحسین‌زاده (۱۳۹۱) در نقد رمان عتیق رحیمی، رابطهٔ ساختار و محتوای داستان را با بازنمایی شرایط اجتماعی بررسی کردند. نیک‌فر و عالی‌زاد (۱۴۰۰) نیز با تکیه بر آرای آنری لوفور[1]، بازنمایی تهران و مدرنیته را در سه رمان ایرانی تحلیل کردند. مقالهٔ حاضر از این مباحث به پرسشی دربارهٔ یک رمان می‌رسد. منابع خصوصی در کدام موقعیت‌ها و به تأیید چه مرجعی اثر عمومی پیدا می‌کنند؟ بررسی موارد کامیاب و ناکام، شرایط تبدیل منابع به امتیاز را در ساختار روایی اثر روشن می‌کند.

مطالعهٔ عاملی رضایی زمینهٔ بررسی مناسبات خانوادگی در چند دورهٔ داستان‌نویسی را فراهم می‌کند. مقالهٔ حاضر در همین زمینه، بر شیوه‌ای تمرکز دارد که رمان نفیسی انتقال قواعد رابطه را در گفت‌وگوی مادر و دختر و در یادآوری تجربهٔ جوانان به نمایش می‌گذارد. در امتداد بحث رستمی و همکاران دربارهٔ نسل‌ها نیز، تداوم قواعد امتیاز در کنش نسل جوان

[1] Lefebvre, H.

بررسی می‌شود. صحنه‌های خانوادگی از این منظر با نحوهٔ عمل شخصیت‌ها در نهادهای عمومی پیوند می‌خورند.

روش پژوهش

پژوهش با تحلیل کیفی جهت‌یافته و خوانش نزدیک متن انجام شد. پیکره، رمان نیمه‌راه بهشت در چاپ سال ۱۳۴۴ امیرکبیر بود. واحد تحلیل، صحنه یا گفت‌وگویی بود که موقعیت کنشگران و پیامد تعامل را در متن قابل پیگیری می‌کرد. توصیف‌های راوی نیز هنگامی بررسی شدند که در ارزش‌گذاری اجتماعی اشخاص نقش داشتند. انتخاب شواهد هدفمند بود و بر ارتباط با پرسش پژوهش، روشنی رابطهٔ کنشگران و امکان بررسی پیامد تعامل استوار بود.

در خوانش هر شاهد، ابتدا گوینده و موقعیت او مشخص شد. سپس منبع در اختیار او و شیوهٔ استفاده از آن بررسی شد. در پایان، با رجوع به توالی رخداد و قرائن نزدیک، پیامد قابل مشاهده با مفهوم نظری مربوط سنجیده شد. ادعای مهری دربارهٔ حمایت مقام بالاتر در کنار واکنش اعضای انجمن خوانده شد. تصور عباس از اقرارگیری نیز جدا از آنچه راوی در صحنهٔ بازپرسی گزارش می‌کند، بررسی شد. موارد مقاومت و ناکامی، از جمله اعتراض نخستین اعضای شورا و واکنش عباس به بازداشت، در کنار نمونه‌های موفق تحلیل شدند.

ملاک نسبت‌دادن مفهوم سرمایه، نقش منبع در رابطهٔ مشخص بود. برای مثال، خبرهای عباس زمانی در معاشرت روزمره ارزش داشتند که دسترسی دیگران به خبر محدود بود. در بازپرسی، ارزش همین خبرها با تغییر مخاطب و قدرت مرجع ثبت دگرگون شد. موقعیت‌هایی مانند درخواست اعتبار بانکی نیز بر پایهٔ شواهد مربوط به درخواست تفسیر شدند. هر جا متن نتیجهٔ تعامل را روشن نمی‌کرد، تحلیل در حد انتظار یا برنامهٔ شخصیت باقی ماند.

چارچوب نظری

۱. میدان و عادت‌واره

در جامعه‌شناسی پی‌یر بوردیو[۲]، میدان شبکه‌ای از روابط میان موقعیت‌هایی است که صاحبان آن‌ها بر سر منابع و امتیازهای معین رقابت می‌کنند

[2] Bourdieu, P.

(Bourdieu & Wacquant, 1992, p. 97)[3]. شناسایی میدان به موضوع رقابت، قواعد ورود و معیار اعتبار بستگی دارد. استقلال نسبی آن نیز به توان اعمال معیارهای خاص خود مربوط است. در دانشگاه رمان، اعضای شورا ابتدا از معیار آموزشی دفاع می‌کنند. غلبهٔ نسبت خانوادگی بر این معیار در ادامهٔ همان صحنه، حد استقلال تصمیم‌گیری را نشان می‌دهد. خانه و مطب در این خوانش موقعیت‌هایی‌اند که روابط خانوادگی در آن‌ها با مناسبات سیاسی یا حرفه‌ای تلاقی می‌کند.

عادت‌واره به گرایش‌های نسبتاً پایداری اشاره دارد که در جریان تجربه‌های اجتماعی شکل می‌گیرند و به کنشگر در تشخیص اقتضای موقعیت کمک می‌کنند (Bourdieu, 1990). جمشیدی‌ها و پرستش (۱۳۸۶) نیز بر رابطهٔ متقابل عادت‌واره و میدان در تبیین عمل تأکید کرده‌اند. آموزش ناهید به ویدا و خاطرات سیروس، قرائنی برای بررسی انتقال خانوادگی شیوهٔ ارزیابی پیوندها و فرصت‌ها فراهم می‌کنند.

تمایز انواع سرمایه، امکان توضیح تفاوت میان صلاحیت و شهرت را فراهم می‌کند (جنکینز[4]، ۱۳۸۵: ۱۳۵ تا ۱۳۶). دریافت آموزش یا جواز حرفه‌ای، در یک سطح از تحلیل قرار می‌گیرد. عنوانی که در گردش اجتماعی حامل اعتبار می‌شود، سطح دیگری از همین رابطه است. ارزش هر یک ممکن است با تغییر مخاطب یا موقعیت تغییر کند. در رمان، از همین راه می‌توان نفوذ طبیی را در کنار تزلزل اعتبار سیاسی دیپلماسی بررسی کرد.

۲. سرمایه و شرایط تبدیل آن

سرمایهٔ اقتصادی به دارایی و منابع مادی، سرمایهٔ فرهنگی به صلاحیت‌های آموخته‌شده و صورت‌های تثبیت‌شدهٔ فرهنگ، و سرمایهٔ اجتماعی به منابع قابل بسیج از راه روابط مربوط است (Bourdieu, 1986). سرمایهٔ نمادین از بازشناسی ارزش این منابع پدید می‌آید (Bourdieu, 1989, p. 21). ازاین‌رو، نمایش ثروت تنها در صورتی اعتبار می‌آورد که مخاطبان آن را مبنای منزلت بشمارند. تأیید یک عنوان رسمی نیز به ارزش آن در نظر مخاطبان وابسته است. در تحلیل سلیقه، مالکیت اشیا و شیوهٔ استفاده و داوری دربارهٔ آن‌ها دو قرینهٔ متفاوتند (Bourdieu, 1984).

تبدیل سرمایه به واسطه و به استمرار رابطه وابسته است. سرمایهٔ اقتصادی ممکن است با پذیرایی و نمایش خیرخواهی امکان کسب احترام فراهم کند. عنوان دانشگاهی نیز زمانی اثر

[3] Wacquant, L. J. D.
[4] Jenkins, R.

نمادین دارد که دیگران آن را به رسمیت بشناسند. بحث سلیقه در خوانش گرنفل[5] از بوردیو، مبنایی برای تحلیل این تفاوت فراهم می‌کند (گرنفل، ۱۳۸۹: ۱۵). در خانهٔ ناهید، نحوهٔ چیدن و نشان‌دادن دارایی بخشی از فرایند تمایز است. داوری راوی دربارهٔ این نمایش نیز خود به معیار دیگری از تمایز تکیه دارد.

۳. قدرت نمادین و مشروعیت‌بخشی

قدرت نمادین به توان معتبرکردن یک تعریف از موقعیت مربوط است. اثر سخن به جایگاه گوینده و شرایط پذیرش آن بستگی دارد (Bourdieu, 1991, p. 97). در صورت‌بندی حقوقی نیز ثبت رسمی می‌تواند به یک روایت قدرت الزام‌آور بدهد (Bourdieu, 1987, p. 831). خشونت نمادین هنگامی موضوع تحلیل است که شیوه‌های آموخته‌شدهٔ ادراک و داوری، سلطه را طبیعی جلوه دهند (Bourdieu, 2001, p. 54). در صحنهٔ بازداشت، اجبار فیزیکی، تحقیر و واکنش عباس شواهدی برای بررسی گونه‌های متفاوت اعمال قدرت فراهم می‌کنند.

در نهاد قضایی، تخصص و اختیار صورت‌بندی رسمی به گفتار ثبت‌شده اعتباری می‌دهند که در گفت‌وگوی عادی وجود ندارد. کاربرد این دیدگاه در خوانش صحنهٔ عباس بر نحوهٔ بازنمایی گفتار و ثبت آن متمرکز است. در سطح روایت نیز نام‌گذاری و توصیف شخصیت‌ها، خواننده را به داوری دربارهٔ منزلت آنان فرامی‌خواند. بنابراین، سازوکار اعتباربخشی هم در کنش شخصیت‌ها و هم در زبان گزارش آن کنش قابل بررسی است.

یافته‌ها

۱. خانه و انجمن خیریه در ساختن منزلت

توصیف خانهٔ ناهید دولتدوست، رابطهٔ ثروت و نمایش را پیش از ورود به بحث‌های سیاسی آشکار می‌کند. راوی از «تضاد و تناقض عجیبی در میان سلیقه و بی‌سلیقگی» سخن می‌گوید و ساختمان را نشانهٔ رسیدن پول به دست کسانی می‌داند که از نظر او ذوق متناسب ندارند (نفیسی، ۱۳۴۴: ۴). در صفحهٔ بعد، کارکرد آینهٔ بزرگ توضیح داده می‌شود: مهمان باید انتهای باغچه را در آن ببیند و «به وسعت خانهٔ او پی ببرد» (همان: ۵). آینه برای دیده‌شدن

[5] Grenfell, M.

اندازهٔ دارایی به کار می‌رود. این قرینه امکان می‌دهد رابطهٔ مالکیت و مطالبه برای شناسایی منزلت، از خود توصیف استخراج شود.

نمایش دارایی معیار منزلت در نظر ناهید است و راوی همان نمایش را با معیار ذوق ارزیابی می‌کند. اعتبار در این صحنه به پذیرش مخاطب وابسته است. داوری راوی دربارهٔ سلیقه نیز بخشی از منازعه بر سر معیار منزلت است (Bourdieu, 1984, p. 420). در انجمن خیریه، عنوان سازمان و انتشار خبر فعالیت آن، دارایی خصوصی را به اعتبار خیرخواهانه پیوند می‌زنند. راوی می‌گوید حاضران به فکر چاره برای بینوایان‌اند، «اما به شرطی که فقط در روزنامه‌ها بنویسند» (نفیسی، ۱۳۴۴: ۱۶). فاصلهٔ هدف اعلام‌شده و نتیجهٔ مطلوب حاضران، سرچشمهٔ طنز صحنه است.

مهری پس از آگاهی از تقسیم مسئولیت‌ها مدعی می‌شود که مقام بالاتر ریاست انجمن را به او سپرده است (همان: ۳۰). راوی می‌گوید حاضران «این دروغ را باور نکردند و فوراً به میل مهری تسلیم نشدند» (همان: ۳۲). با این وصف، احتمال نفوذ مهری، هزینهٔ مخالفت را در نظر آنان بالا می‌برد و توازن رقابت را تغییر می‌دهد. واکنش اعضا تفاوت میان باور به اعتبار یک ادعا و محاسبهٔ پیامدهای مخالفت با آن را آشکار می‌کند.

رقابت بر سر عنوان و ریاست در همان خانه‌ای رخ می‌دهد که دارایی صاحب‌خانه برای دیده‌شدن چیده شده است. با شکل‌گیری انجمن، تشریفات مجلس به موقعیتی برای کسب اختیار سازمانی تبدیل می‌شود. در همان حال، بینوایان بیشتر موضوع سخن‌اند و در تصمیم‌گیری حضور ندارند. این ترکیب، نحوهٔ تبدیل سرمایهٔ اقتصادی به منزلت خیرخواهانه را با توزیع نابرابر اختیار در انجمن پیوند می‌دهد.

۲. واسطه‌های سیاسی و تبدیل منابع به امتیاز

راوی در معرفی طیبی از تبدیل جواز طبابت به عنوان «دکتر دروغی» سخن می‌گوید (نفیسی، ۱۳۴۴: ۵۳). تعبیر «مبادله» در همین عبارت نشان می‌دهد که عنوان چگونه در معاشرت اعتبار پیدا می‌کند. دکتر دیپلماسی نیز پس از شکایت از وضع دانشگاه می‌گوید «برای اصلاح وضع دانشگاه باید لطفی بفرمایید بنده در دولت آینده باشم» (همان: ۹۰). درخواست شخصی در زبان اصلاح نهادی طرح می‌شود. طیبی دشواری کار را به تضعیف موقعیت سیاسی دیپلماسی نسبت می‌دهد (همان: ۹۱). ارزش سابقه در این گفت‌وگو به ارزیابی دیگر بازیگران وابسته است و دستیابی به منصب قطعی نمی‌شود.

منوچهر دولتدوست در توضیح هزینهٔ مهمانی می‌گوید «ششصد هفتصد تومان خرج می‌کنیم» و در عوض منتظر مجوزهایی درآمدزا است (همان: ۱۰۸). هزینه‌کرد برای پذیرایی، امکان تماس با تصمیم‌گیرندگان را فراهم می‌کند. گفت‌وگوی اعتبار بانکی همین منطق را از سمت دیگری روشن می‌کند. درخواست افزایش چندبرابری اعتبار، با احتمال مخارج پیش‌بینی‌نشدهٔ انتخابات موجه جلوه داده می‌شود (همان: ۱۳۰). هر دو شاهد منطق محاسبهٔ کنشگران را نشان می‌دهند و از امکان پیوند منابع اقتصادی با دسترسی سیاسی خبر می‌دهند.

مهمانی و گفت‌وگوی بانکی دو جهت از رابطهٔ پول و نفوذ را نشان می‌دهند. در مهمانی، خرج‌کردن می‌تواند راه دسترسی به تصمیم‌گیرندگان را باز کند. در درخواست بانکی، تماس با صاحبان نفوذ می‌تواند دسترسی به اعتبار اقتصادی را افزایش دهد. گفت‌وگوها این مسیر را در مقام انتظار شخصیت‌ها ترسیم می‌کنند. امکان گردش امتیاز میان این موقعیت‌ها توضیح می‌دهد که چرا روابط میان مهمانان برای بازتولید قدرت اهمیت دارد.

۳. عباس کچل و نابرابری در اعتبار گفتار

عباس کچل در حاشیهٔ شبکهٔ نخبگان قرار دارد. از معاشرت با حواسلطان به «اسرار و اخبار مگو» می‌رسد و بچه‌مدرسه‌ها در برابر بستنی برایش روزنامه می‌خوانند (نفیسی، ۱۳۴۴: ۶۵ تا ۶۶). مشارکت دیگران به او امکان دانستن می‌دهد. اثر این دانسته‌ها به مرجع پذیرش خبر بستگی دارد. در بازپرسی، کنجکاوی او دربارهٔ آمدوشد افراد به موضوع رسیدگی انتظامی تبدیل می‌شود و موقعیتش اختیار تعیین معنای گزارش را به او نمی‌دهد.

پیش از بازپرسی، راوی تصور عباس از کار مأموران را نقل می‌کند. به نظر عباس آنان «وانمود می‌کنند که از او اقرار گرفته‌اند» (همان: ۲۲۱). در صحنهٔ مستقیم بازپرسی، راوی دربارهٔ آنچه بازپرس می‌نویسد تردید ایجاد می‌کند و گرفتن اثر انگشت را نشان می‌دهد (همان: ۲۲۶). فاصلهٔ گفتار عباس و ثبت رسمی، نابرابری میان سخن عادی و صورت‌بندی نهادی را روشن می‌کند (Bourdieu, 1987, p. 816).

سرپاسبان به عباس می‌گوید «برای تو یک‌لاقبا کسی محکمه و دادگاه تشکیل نمی‌دهد» (نفیسی، ۱۳۴۴: ۲۲۳). گفتهٔ مأمور، امکان دادخواهی را به منزلت شخص گره می‌زند. عباس در پاسخ یادآوری می‌کند که او را با قنداق تفنگ آورده‌اند. همدلی بعدی او با زندانیان نیز بر استمرار اعتراض دلالت دارد (همان: ۲۲۸). در این صحنه، اجبار فیزیکی با تحقیر همراه

می‌شود و واکنش عباس نشان می‌دهد که می‌توان در معرض سلطه بود و مشروعیت آن را زیر سؤال برد.

تفاوت جایگاه عباس در دکان و بازداشتگاه، دو نحوهٔ ارزش‌گذاری بر دانسته‌های او را آشکار می‌کند. در محله، توان شناخت رفت‌وآمدها نشانهٔ دسترسی او به خبر است. در دستگاه رسمی، همان شناخت سبب می‌شود از او دربارهٔ اشخاص پرسش کنند. اختیار بازپرس در ثبت پاسخ‌ها، قدرت عباس را برای تعیین معنای گفتارش محدود می‌کند. اعتراض او نیز نشان می‌دهد که پذیرش روایت رسمی را می‌توان از وادارشدن به همکاری جدا دانست.

٤. بدن و انتقال عادت‌واره در روابط خانوادگی

ناهید بدن خود را از طریق پوشش و آرایش برای حضور در مجلس آماده می‌کند (نفیسی، ۱۳۴۴: ۱۰۴ تا ۱۲۱). حضور او در شبکه‌های اجتماعی خانواده به بازنمایی منزلت خانوادگی وابسته است. پیوند بدن و حیثیت در وضعیت ویدا، پس از رفتار سیروس، معنای دیگری پیدا می‌کند. راوی در شرح رخداد از «تجاوز بی‌اجازه و غیرقانونی» سخن می‌گوید و به اصرار سیروس بر نوشاندن مشروب اشاره می‌کند (همان: ۲۴۰). هم‌زمان، توصیف تحقیرآمیز بدن ویدا، معیار جنسیتی راوی را در معرض نقد قرار می‌دهد. محاسبهٔ سود و زیان که راوی به شخصیت نسبت می‌دهد، از قرائن مربوط به تعرض جداگانه ارزیابی می‌شود.

ناهید به دخترش آموخته است که پیش از دستیابی به منفعت مورد انتظار، «نباید آن آخرین چیزی را که مرد از او می‌خواهد به او بدهد» (همان: ۲۴۲). روایت هم ناراحتی ویدا از این قاعده و هم کوشش او برای پیروی از آن را نشان می‌دهد. هایده تجربهٔ آموخته‌شده از مادر را با تجربهٔ شخصی تکمیل می‌کند و راه ارتباط با واسطه‌های پزشک را می‌شناسد. سیروس نیز اثر پرداخت به مستخدم را از کودکی به یاد می‌آورد (همان: ۲۵۰). در هر سه مورد، خانواده راه‌های شناخت موقعیت و بهره‌گیری از پیوندها را منتقل می‌کند.

پزشک به تمکن خانوادگی و پشتوانهٔ بانکی ویدا اشاره می‌کند و تعرفهٔ پایین‌تر را «کسر شأن» او می‌خواند (همان: ۲۵۹ تا ۲۶۰). ثروت خانواده امکان مراجعه فراهم می‌کند و هم‌زمان مبنای مطالبه‌ای بیشتر می‌شود. ویدا با شنیدن امکان تکرار مداخله آرام می‌گیرد و به جبران هزینه از راه روابط بعدی فکر می‌کند (همان: ۲۶۰). این تغییر جهت با شیوهٔ محاسبهٔ آموخته‌شده در خانواده پیوند دارد. در این صحنه، سلطهٔ جنسیتی در نسبت میان بدن زن و

داوری دیگران فهمیده می‌شود (Bourdieu, 2001, p. 65). مقایسهٔ ویدا با ناهید و هایده نشان می‌دهد که برخورداری اقتصادی و امکان تعیین شرایط رابطه در موقعیت‌های مختلف تغییر می‌کند.

در مطب، پرسش ویدا دربارهٔ طبقه‌داشتن درمان، منطق قیمت‌گذاری پزشک را به زبان خود صحنه آشکار می‌کند (همان: ۲۶۰). منزلتی که خانواده برای متمایزکردن خود به کار می‌گیرد، اکنون مبنای مطالبهٔ مالی بیشتری می‌شود. ناهید در انجمن از ارتباطات خود برای اثرگذاری بر جمع استفاده می‌کند. هایده از مسیرهای غیررسمی شناخت دارد و ویدا در مطب امکان مشابهی برای تعیین شرایط ندارد. این تفاوت‌ها به خوانش جایگاه طبقاتی و جنسیتی زنان در هر رابطهٔ خاص کمک می‌کنند (بوردیو، ۱۴۰۰: ۴۴).

۵. دانشگاه و مطبوعات در برابر نفوذ بیرونی

در شورای دانشگاه، دانشجویی که سه سال در سال اول مانده است درخواست ارتقا می‌کند. اعضا ابتدا بر لزوم درس‌خواندن تأکید می‌کنند (نفیسی، ۱۳۴۴: ۲۷۴). رئیس شورا پس از ذکر رابطهٔ نزدیک دانشجو با خانواده‌ای در آستانهٔ وصلت با مقامات می‌گوید که او «حالا حق پیدا کرده است» (همان: ۲۷۵). یکی از اعضا نیز پیشنهاد می‌کند دانشگاه از «خانواده‌های محترم ارکان و اعیان و اشراف» دانشجو بپذیرد (همان: ۲۷۶). در طول گفت‌وگو، وضع تحصیلی دانشجو ثابت می‌ماند و ارزش نسبت خانوادگی در چشم اعضا تغییر می‌کند. تعبیر «حق»، امتیاز خانوادگی را در زبان دانشگاه موجه جلوه می‌دهد. سرعت تغییر موضع، فاصلهٔ قاعدهٔ اعلام‌شده و معیار مؤثر تصمیم را برجسته می‌کند.

در گفت‌وگوی آنتیموان، تقاضای ماده برای حروف‌ریزی با زبان حمایت از فرهنگ مطرح می‌شود. در ادامه، یکی از طرفین می‌گوید معامله قرار است «همهٔ مخارج انتخابات ما را تأمین» کند (همان: ۱۲۷ تا ۱۲۸). موضوع صحنه، بهره‌برداری از اعتبار مطبوعات برای هدف اقتصادی و سیاسی است. مطبوعات در صحنه‌های دیگر به گسترش آگاهی عباس کمک می‌کنند و نوشته‌های استادان نیز مایهٔ شکایت دکتر دیپلماسی می‌شوند (همان: ۶۶ و ۹۰). به این ترتیب، ظرفیت مطبوعات برای اثرگذاری بر روابط قدرت به شیوهٔ استفاده از آن‌ها وابسته است.

مخالفت نخست اعضای شورا نشان می‌دهد که معیار آموزشی برای آنان قابل دفاع است. اطلاع از نسبت خانوادگی، مبنای ارزیابی را در طول همان جلسه تغییر می‌دهد. در این

رخداد، اعضای نهاد خود در موجه‌کردن امتیاز دخیل‌اند. این همکاری توضیح می‌دهد که چگونه نفوذ بیرونی، با استفاده از زبان و تشریفات خود نهاد، به تصمیمی اداری راه پیدا می‌کند. شواهد صحنه ناظر بر داوری شورا دربارهٔ ارتقای تحصیلی است.

٦. حفظ حیثیت و حدود زبان هجو

«اقتصاد رسوایی» در مقاله به رابطهٔ اعتبار اجتماعی با هزینهٔ حفظ آن اشاره دارد. اعضای انجمن به پیامدهای رویارویی با مهری فکر می‌کنند. پزشک در مطب از آسیب‌پذیری حیثیتی ویدا برای تغییر شرط مالی بهره می‌گیرد (نفیسی، ۱۳۴۴: ۳۲ و ۲۵۹ تا ۲۶۰). خبرهای عباس نیز در روابط روزمره گردش می‌کنند و در بازپرسی فاقد پشتوانهٔ نهادی هم‌سنگ با گفتار بازپرس‌اند (همان: ۲۲۶). مقایسهٔ این موقعیت‌ها نشان می‌دهد که اثر تهدید یا افشا به جایگاه گوینده و مرجع پذیرش خبر وابسته است (Bourdieu, 1991, p. 47).

طنز عنوان محترمانه را در کنار کنش منفعت‌جویانه می‌نشاند. زبان خدمت در سخن دیپلماسی و تعبیر «حق» در شورای دانشگاه نمونه‌های این شگردند. راوی در توصیف ناهید و طیبی، ویژگی جسمانی را نیز به نکوهش آنان پیوند می‌زند (نفیسی، ۱۳۴۴: ۵ و ۵۳). این شگرد، ضمن تضعیف اعتبار صاحبان قدرت، ممکن است معیارهای طبقاتی و جنسیتی رایج را در خود بازتولید کند. تحلیل هجو ازاین‌رو هم به کردار شخصیت‌ها توجه دارد و هم به قضاوتی که راوی از خواننده انتظار دارد.

در پایان رمان، هواپیمای حامل ناهید، ویدا و گروهی از شخصیت‌ها در مسیر آمریکا آتش می‌گیرد. گویندهٔ رادیو، پیش از دانستن نام مسافران، آنان را متعلق به «خانواده‌های محترم و سرشناس پایتخت» معرفی می‌کند (همان: ۲۹۴). مطبوعات نیز منزلت مردگان را برجسته می‌کنند. راوی در پایان از درآمد یکی از روزنامه‌ها از آگهی‌های سوگواری خبر می‌دهد (همان: ۲۹۵). قرارگرفتن خبر حادثه در کنار زبان تسلیت و درآمد آگهی، نشان می‌دهد که تولید اعتبار عمومی پس از مرگ شخصیت‌ها نیز ادامه دارد.

خواننده پیش از شنیدن خبر پایانی، با نحوهٔ عمل مسافران در صحنه‌های گوناگون آشنا شده است. همین تقدم اطلاعات، وصف ستایش‌آمیز رسانه‌ها را در معرض طنز قرار می‌دهد. خبر و آگهی سوگواری، جایگاه اجتماعی آنان را به حافظهٔ عمومی پیوند می‌زنند. پایان رمان از این راه به آغاز آن بازمی‌گردد. در هر دو بخش، اعتبار عمومی به نحوهٔ بازگویی یک واقعهٔ خصوصی و امکان انتشار آن وابسته است.

In Press

۷. برآیند تحلیل و معنای مدرنیتهٔ ناتمام

مقایسهٔ صحنه‌ها سه جزء فرایند تبدیل سرمایه را روشن می‌کند. کنشگر منبعی مانند ثروت یا نسبت خانوادگی را در اختیار دارد. یک واسطهٔ اجتماعی یا سازمانی به آن اعتبار می‌دهد. این اعتبار می‌تواند بر توزیع امتیاز اثر بگذارد. خانهٔ دولتدوست امکان تماس را فراهم می‌کند و شورای دانشگاه به رابطهٔ خانوادگی اثر آموزشی می‌دهد. انجمن، مهمانی و شورا در درجات متفاوت، به امتیاز خصوصی صورت عمومی می‌بخشند.

دو مورد محدودیت این فرایند را آشکار می‌کنند. دکتر دیپلماسی با یادآوری خدمات گذشته قادر به تضمین منصب نیست. عباس نیز از خبرهای خود حمایت حقوقی به دست نمی‌آورد. تفاوت میان کنشگران به میزان دارایی آنان محدود نمی‌شود و به مرجعی بستگی دارد که ارزش منبع را تعیین می‌کند. به همین ترتیب، ترس از مخالفت در انجمن، بازتعریف شایستگی در شورا و اعتراض عباس در بازداشت، سه واکنش به اعمال قدرت‌اند که هر کدام شواهد متفاوتی برای سنجش مشروعیت فراهم می‌کنند.

در این چارچوب، مدرنیتهٔ ناتمام به فاصلهٔ صورت عمومی سازمان با معیار مؤثر بر عمل آن اشاره دارد. دانشگاه مقررات آموزشی دارد و نسبت خانوادگی می‌تواند در موقعیتی تعیین‌کننده آن‌ها را کنار بزند. اعتبار حقوقی نیز در تجربهٔ عباس به موقعیت اجتماعی گوینده وابسته جلوه می‌کند. عنوان رمان ابتدا به سفر و حادثهٔ پایانی ارجاع دارد. خواندن آن به‌عنوان نشانه‌ای از وعدهٔ ناکام ترقی، از پیوند این پایان با تداوم اعتبار نخبگان نیرو می‌گیرد.

بحث و نتیجه‌گیری

خوانش نیمه‌راه بهشت نشان داد که منابع خصوصی به‌واسطهٔ تشریفات و تأیید سازمانی می‌توانند به منزلت یا امتیاز بدل شوند. این تبدیل در شورای دانشگاه به تغییر معیار رسمی انجامید و در موقعیت دیپلماسی و عباس با مانع روبه‌رو شد. آموزش خانوادگی نیز شیوهٔ داوری دربارهٔ پیوندها را به نسل جوان منتقل کرد. ویدا از منابع خانوادگی برخوردار بود و در برابر تعرض و اختیار حرفه‌ای پزشک همچنان آسیب‌پذیر ماند.

طنز رمان با کنار هم نهادن زبان شایستگی و مبانی خصوصی امتیاز، محدودیت استقلال نهادها را آشکار کرد. در صحنهٔ پایانی نیز خبررسانی و سوگواری عمومی اعتبار شخصیت‌ها را بازتولید کردند. از سوی دیگر، توصیف جسمانی شخصیت‌ها نشان داد که زبان افشاگری خود می‌تواند سلسله‌مراتب اجتماعی را تکرار کند. حدود استنباط را ماهیت هجوآمیز روایت

و انتخاب هدفمند شواهد تعیین می‌کند. بررسی رواج تاریخی رفتارهای بازنمایی‌شده به اسناد مستقل نیاز دارد. جایگاه نفیسی در میدان ادبی نیز با مطالعهٔ نشر و دریافت اثر روشن‌تر می‌شود.

تعارض منافع

تعارض منافعی وجود ندارد.

بیانیهٔ نحوهٔ استفاده از ابزار هوش مصنوعی

این پژوهش به قلم نویسندگان و بدون استفاده از ابزارهای تولید متن مبتنی بر هوش مصنوعی نگاشته شده است.

منابع

فارسی

آرین‌پور، یحیی. (۱۳۸۲). *از نیما تا روزگار ما (تاریخ ادب فارسی معاصر، جلد سوم)*. چاپ چهارم، تهران: زوار.

بوردیو، پی‌یر. (۱۴۰۰). *سلطهٔ مذکر*، ترجمهٔ محسن ناصری راد. چاپ اول، تهران: آگه.

بیات، کاوه. (۱۴۰۰). شب‌نشینی در جهنم؛ سعید نفیسی در نیمه‌راه بهشت. *گفت‌وگو*، (۸۹).

جمشیدی‌ها، غلامرضا و پرستش، شهرام. (۱۳۸۶). دیالکتیک منش و میدان در نظریهٔ عمل پی‌یر بوردیو. *نامهٔ علوم اجتماعی*، (۳۰)، ۱-۳۲.

جنکینز، ریچارد. (۱۳۸۵). *پی‌یر بوردیو*، ترجمهٔ لیلا جوافشانی و حسن چاوشیان. تهران: نی.

رستمی، پروین، ثواقب، جهانبخش و بهرامی، روح‌الله. (۱۳۹۷). گفتمان انتقادی و بازتاب شکاف نسلی در رمان‌های واقع‌گرای عصر پهلوی دوم (مطالعهٔ موردی: نیمه‌راه بهشت، شراب خام، سگ و زمستان بلند). *تحقیقات تاریخ اجتماعی*، ۸(۱)، ۱۹-۴۷. 10.30465/shc.2018.16611.1603

عاملی رضایی، مریم. (۱۳۹۱). بررسی و تحلیل سیر تاریخی سیمای خانواده در رمان فارسی از ابتدا تا دههٔ ۵۰. *پژوهش‌نامهٔ زنان*، ۳(۵)، ۱۱۷ تا ۱۴۲.

گرنفل، مایکل. (۱۳۸۹). *مفاهیم کلیدی پی‌یر بوردیو*، ترجمهٔ محمدمهدی لبیبی. تهران: نقد افکار.

غلامحسین‌زاده، غلامحسین، قبادی، حسینعلی، نیکوبخت، ناصر و زواری، محمدامین. (۱۳۹۱). نقد جامعه‌شناختی رمان هزارخانه خواب و اختناق. *متن‌پژوهی ادبی*، ۱۶(۵۲)، ۷ تا ۳۶. 10.22054/ltr.2012.6576

In Press

میرعابدینی، حسن. (۱۳۸۰). *صد سال داستان‌نویسی ایران (جلدهای اول و دوم)*. ویراست دوم، چاپ دوم، تهران: چشمه.

نفیسی، سعید. (۱۳۴۴). *نیمه‌راه بهشت*. تهران: امیرکبیر.

نیک‌فر، پویا و عالی‌زاد، اسماعیل. (۱۴۰۰). تهران در آینهٔ رمان: تأملی جامعه‌شناختی بر بازنمایی تهران در رمان‌های ایرانی. *متن‌پژوهی ادبی*، ۲۵(۸۹)، ۷ تا ۳۲. 10.22054/ltr.2020.44104.2751

References

Bourdieu, P. (1984). *Distinction: A social critique of the judgement of taste* (R. Nice, Trans.). Cambridge, MA: Harvard University Press.

Bourdieu, P. (1986). The forms of capital (R. Nice, Trans.). In J. G. Richardson (Ed.), *Handbook of theory and research for the sociology of education* (pp. 241 to 258). New York: Greenwood Press.

Bourdieu, P. (1987). The force of law: Toward a sociology of the juridical field (R. Terdiman, Trans.). *Hastings Law Journal*, 38(5), 814 to 853. Article record

Bourdieu, P. (1989). Social space and symbolic power. *Sociological Theory*, 7(1), 14 to 25. 10.2307/202060

Bourdieu, P. (1990). *The logic of practice* (R. Nice, Trans.). Stanford, CA: Stanford University Press.

Bourdieu, P. (1991). *Language and symbolic power* (J. B. Thompson, Ed., and G. Raymond and M. Adamson, Trans.). Cambridge, MA: Harvard University Press.

Bourdieu, P. (2001). *Masculine domination* (R. Nice, Trans.). Stanford, CA: Stanford University Press.

Bourdieu, P., and Wacquant, L. J. D. (1992). *An invitation to reflexive sociology*. Chicago: University of Chicago Press.

OpenAI. (2026, November 14). *ChatGPT* [Large language model]. ChatGPT

Ameli Rezaei, M. (2012). The historical portrayal of the family in Persian novels from their beginnings to the 1970s. *Women's Studies*, 3(5), 117 to 142. Article record [In Persian]

Arianpour, Y. (2003). *From Nima to our times: A history of contemporary Persian literature* (Vol. 3, 4th ed.). Tehran: Zavvar. [In Persian]

Bayat, K. (2021). An evening in hell: Saeed Nafisi in Halfway to Paradise. *Goftogu*, (89). Issue contents [In Persian]

Bourdieu, P. (2021). *Masculine domination* (M. Naseri Rad, Trans., 1st ed.). Tehran: Agah. [In Persian]

Gholamhosseinzadeh, G., Qobadi, H. A., Nikoobakht, N., and Zavvari, M. A. (2012). Sociological criticism of A Thousand Rooms of Dream and Suppression. *Literary Text Research*, 16(52), 7 to 36. 10.22054/ltr.2012.6576 [In Persian]

Grenfell, M. (2010). *Pierre Bourdieu: Key concepts* (M. M. Labibi, Trans.). Tehran: Naqd e Afkar. [In Persian]

Jamshidiha, G. R., and Parastesh, S. (2007). The dialectic of habitus and field in Pierre Bourdieu's theory of practice. *Nameh ye Olum e Ejtemai*, (30), 1 to 32. Article record [In Persian]

Jenkins, R. (2006). *Pierre Bourdieu* (L. Javafshani and H. Chavoshian, Trans.). Tehran: Ney. [In Persian]
Mirabedini, H. (2001). *One hundred years of Iranian fiction* (Vols. 1 and 2, 2nd rev. ed., 2nd printing). Tehran: Cheshmeh. [In Persian]
Nafisi, S. (1965). *Halfway to paradise*. Tehran: Amir Kabir. [In Persian]
Nikfar, P., and Alizad, E. (2021). Tehran in the mirror of novel: A sociological reflection on the representation of Tehran in Iranian novels. *Literary Text Research*, 25(89), 7 to 32. 10.22054/ltr.2020.44104.2751 [In Persian]
Rostami, P., Savaqeb, J., and Bahrami, R. (2018). Critical discourse and the generation gap in realist novels of the second Pahlavi period: The cases of Halfway to Paradise, Raw Wine, The Dog, and The Long Winter. *Social History Research*, 8(1), 19 to 47. 10.30465/shc.2018.16611.1603 [In Persian]

In Press